

Besede maršala Tita na dan zmage

Predsednik vlade demokratične federativne Jugoslavije in vrhovni poveljnik Jugoslovanske armade, maršal Josip Broz-Tito je dne 9. maja ob 10. uri dopoldne, ob kapitulaciji Nemčije govoril v beograjskem radiu.

„Narodom Jugoslavije!
Vojaki, podoficirji in oficirji!
Delavci, kmetje in meščani!

Danes 9. maja točno po 49 mesecih in 3 dneh od ure napada na Jugoslavijo, je Nemčija, največja napadalna sila v Evropi, kapitulirala. Dne 8. maja ob 23 uri in 1 minuta je nemška vrhovna komanda podpisala v Berlinu akt o kapitulaciji.

V 49 mesecih nadčloveških naporov in prelivanja krvi naših narodov je zrastle sloga, je dozorela popolna zmaga naših narodov v sodelovanju z združenimi narodi, v prvi vrsti s Sovjetsko zvezo, Anglijo in Ameriko. Nekdaj strašna in na prvi pogled nepremagljiva sila je danes strta. Zmagela je pravična stvar Združenih narodov nad onimi razdiralnimi silami, ki so hotele človeštvo vpreči v nekakšen novi red, red suženjstva in trpljenja. Ta najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva je zahtevala v Evropi deset in deset milijonov ljudskih žrtev. Potuhnjeni nemški in italijanski fašizem ter njuni krvavi hlapci, ki so se našli po vseh evropskih deželah, so iztrebljali mirno prebivalstvo v zaledju, iztrebljali so one, ki niso soglašali z usodo Hitlerjevega tako zvanega „novega reda“ v Evropi. Sto in sto taborišč tipa Majdanek in Jasenovac, taborišč grozot in smrti, bo ostalo za vse večne čase zgovorno svarilo vsem narodom, da nikoli več ne bodo dovolili, da se ponovi takšna tragedija, bodo svarilo, da ukrenejo vse, da povzročitelja te tragedije, fašizem, v korenini uničijo.

Vojaki, podoficirji in oficirji Jugoslovanske armade!
Partizani in partizanke!

Vaše junaštvo in vaša požrtvovalnost, ki ste jih kazali od začetka vojne 1941 pa do danes in to pod najstrašnejšimi okolnostmi v boju z nepremagljivo močnejšimi sovražnimi silami, ste bila vedno vaša zaslužena nagrada. Prežeti z odločnostjo, da s poslednjo kapljjo krvi branite svojo užaljeno domovino, prežeti z globoko vero v pravično stvar, ste od 1941. leta zadajali skupnemu sovražniku. Združenih narodov neusmiljene in strašne udarce. Vi ste častno izvrševali svoj dolg do domovine. Vaša nesmrtna dela bodo živela večno v srcih naših narodov in njihovih bodočih rodov. Kraji slavnih bitk na Sutjeski, Zelengori, Kozari, ob Neretvi in drugod bodo ostali večni spomeniki vašega junaštva in junaštva vaših tovarišev. Vzpodbujali bodo bodoče rodove naših narodov, kako naj ljubijo domovino in kako naj zanjo umirajo. Spomeniki bodo našega narodnega ponosa v boju za svobodo in neodvisnost.

Nova Jugoslovanska armada, ki je bila skovana v jeku najsrdečjših bojev, armada, ki jo sestavljate vi, resnična ljudska armada, ki je izvojevala tako sijajne zmage, mora ostati in bo ostala neomajen branik pridobitev našega nadčloveškega boja. Narodi Jugoslavije, naši osvobojeni bratje v Istri, Slovenskem Primorju in na Koroškem upirajo v vas oči v trdni veri, da boste znali očuvati njihovo priborjeno svobodo.

Narodi Jugoslavije!

Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci, Črnogorci, muslimani!

Napočil je dolgo zeleni dan, ki ste ga tako težko pričakovali. Prišel je praznik tudi na naše ulice. Končno je premagana največja fašistična sila v Evropi—Nemčija, ki je povzročila mnogo zla in žrtev našim narodom. Premagana je tista sila, ki vas je hotela zaslužniti in iztrebiti. Nemški in italijanski fašisti so vas med seboj ščuvali, da bi se vi sami med seboj ugonabljali. Toda naši najboljši sinovi in hčere so, navdihnjeni z ljubeznijo do domovine in do vas, preprečili ta peklenski sovražnikov načrt.

Niste se dali med seboj razpreti, marveč ste se združili v novo in srečnejšo Jugoslavijo. Namesto stare skorumpirane in brezpravne gnile Jugoslavije imamo danes demokratično federativno Jugoslavijo enakopravnih narodov. To je plod zmage naše slavne Jugoslovanske armade, to je plod vaše ključovalnosti, vaše požrtvovalnosti in vere v pravično stvar.

Nastal je veliki dan miru in svobode. Prihajajo novi dnevi mirne izgradnje naše razorane zemlje. Zdaj moramo izvojevati novo veliko zmago, da izgradimo našo opustošeno deželo in utrdimo svojo resnično ljudsko oblast, da še bolj utrdimo naše bratsvo in enotnost, tako da ga nikoli nobena sila ne bo mogla več omajati. Po tej zmagi bodo potrebni silni naporji vseh ljudskih sil. Zato morate vložiti ves svoj polet in vso požrtvovalnost, kot so to storili vaši sinovi, bratje in sestre na bojnem polju. Samo z največjim naporom bomo skrajšali dobo obnove naše domovine.

Na dan te velike zmage Združenih narodov nad skupnim sovražnikom so posvečene misli vseh jugoslovanskih narodov slavni in nepremagljivi Rdeči armadi — osvoboditeljici in njenemu genialnemu voditelju Stalinu, posvečene so polne hvaležnosti junaškim narodom Sovjetske zveze, ki so v tem nadčloveškem boju dali največje žrtve, posvečene so našim velikim zaveznikom Angliji in Ameriki in njuni armadam, ki so za zmago pravične stvari Združenih narodov dale velike žrtve. Naše misli so posvečene vsem tistim narodom, ki so se borili in ki so trpeli v fašistični sužnosti. Na ta veliki dan zmage so naše misli posvečene bratom po orožju in krvi na Balkanu, ki so prav tako mnogo pretrpeli od istega sovražnika in so doprinesli svoj delež k tej veličastni zmagi.

9. maj 1945 je dan skupne zmage, je skupni praznik vseh Združenih narodov. Želim, da bi bil ta veliki dan dan nadahnenja in stremljenja vseh Združenih narodov k trajnemu miru in k medsebojnemu razumevanju. Prepričan sem, da pravilno tolmačim želje vseh naših narodov, če rečem, da bi bili narodi Jugoslavije srečni, ko bi po tej veliki zmagi na bojišču vladala ista enodušnost in razumevanje med Združenimi narodi, kot je to bilo v času vojne.

Pozivam vse zaslepljene, ki so z orožjem v roki služili okupatorju, brez ozira ali so se nahajali med četniki, ustaši, domobranci in drugod, da takoj položijo orožje in se predajo najbližjim oblastem. Istočasno izjavljam, da narodi Jugoslavije — graditelji nove srečnejše Jugoslavije — ne bodo dovolili nikomur, da jih ovira v njihovih naporih v izgradnji. Nasproti vsem, ki bi kajtakega poskušali, bodo naši narodi in naša vojska postopali brez obzira.

Zapovedujem vsem vojnim enotam, kjer koli se nahajajo, da takoj razorožijo vse oborožene oddelke, ki so bili do sedaj v službi osvajačev ali ki bi se poizkusili sestaviti izven Jugoslovanske armade.

Zapovedujem, da se ves vojni material, lahko in težko orožje, skladišča z vojno opremo in hrano, vojni in drugi objekti takoj izročijo enotam Jugoslovanske armade.

Naj živijo naši veliki zavezniki Sovjetska zveza, Anglija in Amerika!

Naj živi največja zavezniška zmaga Združenih narodov nad skupnim sovražnikom!

Naj živi nepremagljiva Rdeča armada — osvoboditeljica in njen veliki vodja Stalin!

Naj živijo armade naših zaveznikov Anglije, Amerike in vseh Združenih narodov!

Naj živi slavna Jugoslovanska armada, ponos narodov Jugoslavije!

Naj živi bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije!

Slava padlim borcem za osvoboditev naše domovine!

Smrt fašizmu, svobodo narodu!

Pozdrav maršala Tita mladini Bosne in Hercegovine

Tovariši mladinci in mladinke naše junaške Bosne in Hercegovine!

Razvoj današnjih velikih dogodkov mi onemogoča, da bi izpolnil obljubo in vas osebno pozdravil na vašem kongresu. Želim, da bo vaš kongres močna vzpodbuda vsej mladini naše izmučene Bosne in Hercegovine v neumornem delu za zgraditev nove federativne Jugoslavije, take Jugoslavije, kakršno si je naša mladina že davno pred vojno želela in kakršno je danes tudi ustvarila, federativno demokratično Jugoslavijo enakopravnih narodov, ki morajo živeti v bratski slogi, da bi mogli ustvariti potomcem srečno bodočnost. Za takšno Jugoslavijo je dala naša junaška mladina, a posebno še mladina Bosne in Hercegovine, deset tisoče mladih žrtev. Ko vam pišem te besede, je dospela vest, da je Nemčija dokončno kapitulirala. Do-

končana je strahovita borba, v kateri so narodi Jugoslavije ogromno žrtvovali, sto tisoče mladih najboljših sinov in hčera Jugoslavije.

Želim vam mnogo uspeha v vašem delu!

Svobodni Beograd svobodni Ljubljani

Beograd, 9. maja. — Ob priliki osvoboditve Ljubljane in Zagreba je izvršni narodni odbor mesta Beograda poslal naslednje pozdrave:

Narodnemu osvobodilnemu odboru mesta Ljubljane:

Topovi so v Beogradu naznanili osvoboditev naše drage Ljubljane. Srca naših meščanov so napolnjena s prazničnim ponosom.

Glavno mesto naše bratske Slovenije nam je bilo vedno pred očmi kot središče odpora in središče naroda, ki je v borbi proti fašizmu pokazal junaštva, s katerimi se bo ponašala zgodovina naših narodov.

Beograd je ponosen na Ljubljano!

Beograd je srečen!

Naj živi svobodna Ljubljana!

Naj živi slavna Jugoslovanska armada in njen vrhovni poveljnik maršal Tito!

Naj živi demokratična federativna Jugoslavija!

Slava mladincem in mladinkam, ki so dali svoja življenja za današnjo zmago!

Smrt fašizmu, svobodo narodu!

7. maja 1945.

Maršal Jugoslavije
TITO.

Beograd proslavlja osvobojenje Zagreba

V Beogradu je bila vest o osvobojenju Zagreba sprejeta s spontanimi in navdušenimi manifestacijami. Že popoldne 8. maja so ljudje v povorkah manifestirali po mestu, vzklikali maršalu Titu in naši hrabri Jugoslovanski armadi. Zvečer ob 10. uri so topovski streli pozdravili osvobojeni Zagreb. Na deset tisoče ljudi, mladine, žena in otrok manifestira in kliče novi Jugoslaviji in naši armadi, poje narodne pesmi in pleše narodna kola.

V Bosni in Hercegovini je bilo splošno narodno veselje in velike manifestacije ob priliki kapitulacije Nemčije. V Sarajevu je manifestiralo 20.000 prebivalcev.

Podpis akta o brezpogojni kapitulaciji nemških oboroženih sil

Akt o vojni kapitulaciji:

1. Mi spodaj podpisani pristajamo v imenu nemške vrhovne komande na brezpogojno kapitulacijo vseh naših oboroženih sil na kopnem, na morju in v zraku kot tudi vseh sil, ki se sedaj nahajajo pod nemško komando. Vrhovni komandi Rdeče armade in istočasno Vrhovni komandi zavezniških ekspedicijskih sil.

2. Nemška vrhovna komanda bo takoj izdala povelje vsem nemškim komandantom kopnih, pomorskih in zračnih sil in vsem silam, ki se nahajajo pod nemško komando, da prenehajo z vojnimi operacijami ob 23. uri in ena minuta 8. maja 1945. leta po srednjeevropskem času, da vsi ostanejo na svojih mestih, kjer se sedaj nahajajo, in da se popolnoma razorožijo in da izročijo vse orožje in vojno opremo krajevnim zavezniškim komandantom in oficirjem, ki jih zavezniška vrhovna komanda odredi za svoje predstavnike, da jih ne uničuje in ne stori nikakšne škode na ladjah, parobrodih in letalih, na njihovih motorjih, poslopjih in ostali opremi kot tudi na drugih strojih in orožjih in sploh na vojnotehničnih sredstvih, potrebnih za vojevanje.

3. Nemška Vrhovna komanda bo takoj imenovala odgovorne komandante in bo zavarovala izvršitev vseh nadaljnjih odredb, ki jih bosta izdali Vrhovna komanda Rdeče armade in Vrhovna komanda zavezniških ekspedicijskih sil.

4. Ta akt ne preprečuje drugega generalnega dokumenta o kapitulaciji, ki bo sestavljen s strani Združenih narodov ali sicer za-

ključen v njihovem imenu, a ki se bo nanašal na Nemčijo in celotne nemške oborožene sile.

5. V primeru, da nemška Vrhovna komanda ali katere koli oborožene sile, ki se nahajajo pod njeno komando, ne bodo postopale v soglasju s tem aktom o kapitulaciji, bosta Vrhovna komanda Rdeče armade kot tudi Vrhovna komanda zavezniških ekspedicijskih sil podvzeli takšne kazni ali druga sredstva, ki se bodo njima zdele potrebne.

6. Ta akt je sestavljen na ruskem, angleškem in nemškem jeziku. Samo ruski in angleški tekst sta avtentična.

Prečitano 8. maja 1945. v Berlinu.

V imenu nemške vrhovne komande:
Keitel, Friedeburg in Stumpf.

V prisotnosti pooblaščenca Vrhovne komande Rdeče armade:
maršal Sovjetske zveze Žukov.

Po pooblaščenju zavezniških ekspedicijskih sil:
Tadder.

Podpisu so prisostvovali kot priče ameriški general Spaats in vrhovni komandant francoske armade general Tassigny.

Zmagovite enote Jugoslovanske armade so osvobodile po Zagrebu Varaždin in napredovale proti Ptuj

Pri Ilirski Bistrici zajet soražni korpus

Beograd, 8. maja. — Naše čete so zlomile trdovraten sovražnikov odpor in v naglem prodiranju z juga in vzhoda zavzele in osvobodile Zagreb, glavno mesto federalne Hrvaške. Sovražnik se je nenavadno srdito branil, posebno v vzhodnem predelu mesta.

Gonjenje sovražnika in srđiti boji se vrše sedaj na področju Zagrebačke gore.

V podravski smeri so naše čete zlomile trdno sovražnikovo obrambo in v boju na nož zavzele in osvobodile mesto Varaždin ter zasledujejo sovražnika dalje v smeri proti Ptuj.

V današnjih bojih je bilo osvobo-

jenih več naseljenih mest kot tudi vse področje med reko Savo in Krko, južno od Zagreba.

Ko so naše čete gonile sovražnika proti zahodu, so dospale na črto Brežice - Krško. V današnjih bojih za Zagreb je sovražnik pretrpel velike izgube, ki še niso preštete. V okraju vasi Bukovica, severovzhodno od Sesvet, je bil popolnoma uničen 359. polk 181. nemške divizije.

Naše letalstvo je z uspehom pomagalo četam na zemlji in uničilo 14 kamionov in 13 voz z moštvom in materialom ter povzročilo več požarov in eksplozij v sovražnikovih avtokolonah.

Posebno poročilo generalnega štaba Jugoslovanske armade za 8. maj:

Beograd, 8. maja. — Nemške obkoljene čete na področju Ilirske Bistrice in v okraju Pazin so dokončno likvidirane.

Po večdnevni krivavih bojih so se nemške enote predale.

Ujeti so: 97. armadni planinski korpus na čelu z vsem štabom korpusa in njegovim poveljnikom generalom Kiblerom; štab 188. divizije na čelu s poveljnikom general-poročnikom Hesslinom; štab 237. divizije na čelu

s poveljnikom general-poročnikom von Grewitzom; štab 392. divizije na čelu s poveljnikom polkovnikom Reindelmom. Zajetih je bilo 26.000 nemških vojakov in oficirjev.

V vsej Istri kot tudi v Trstu je bilo ujetih preko 44.000 nemških vojakov in oficirjev. V roke naših čet je padel ogromen vojni plen, ki ga preštevajo.

Število mrtvih in ranjenih Nemcev v Istri in na Slovenskem Primorju bo objavljeno, ko se zberejo podatki.

Dnevne zapovedi maršala Stalina

Moskva, 8. maja. — Maršal Stalin je izdal dnevno zapoved poveljniku 4. ukrajinske armade generalu Jeremenku:

Čete 4. armade so po srđitih bojih danes 8. maja zavzele mesto in veliko železniško križišče Olomuc, važno oporišče nemške obrambe na reki Moravi. Maršal Stalin je izdal isti dan drugo dnevno zapoved maršalu Konjevu, poveljniku 1. ukrajinske armade: Čete te armade so po dvodnevni bojih zlomile sovražnikov odpor ter danes 8. maja zavzele mesto Dresden, važno prometno središče in močno oporišče nemške obrambe na Saškem.

Maršal Stalin je izdal isti dan še

tretjo dnevno zapoved poveljniku 2. ukrajinske armade maršalu Malinovskemu: Čete te armade so zavzele na Češkoslovaškem mesta Jaromerice in Znojmo, a v Avstriji mesta Sadorin in Stockerau, važna prometna križišča in močna oporišča nemške obrambe.

9. maj - praznik zmage

Moskva 9. maja. — V znak zmagoslavja konca velike svetovne vojne proti fašističnim osvajalcem in v znak izvojevanih zgodovinskih zmag Rdeče armade, zmag ki so kronane s popolnim porazom hitlerjevske Nemčije, ki je sprejela brezpogojno kapitulacijo, je dan 9. maja proglašen za

dan vseljidskega slavlja in za praznik zmage.

Beograd 9. maja 1945. V zvezi s kapitulacijo hitlerjevske Nemčije, ki pomenja veliki dan v življenju naših narodov in države, v zvezi s praznikom zmage in končne osvoboditve izpol fašistične tiranije, je Predsedništvo ministrskega sveta sklenilo:

Churchillov govor v radiu

London, 8. 5. — Danes je govoril v radiu ministrski predsednik Churchill. Posnetek njegovega govora je v kratkem naslednji: Včeraj ob 2.41 uri zjutraj so v glavnem stanu generala Eisenhowerja podpisali listino o brezpogojni kapitulaciji Nemčije. Po tej listini se je vsa nemška vojska na kopnem, na morju in v zraku brezpogojno vdala zavezniški ekspedicijski vojski in ruski armadi. Danes ponoči bo v Berlinu raificirana in potrjena lista o kapitulaciji. Za ekspedicijsko vojsko jo podpiše general Tadder, v imenu Rdeče armade maršal Žukov, za Nemce pa feldmaršal Keitel. Sovražnosti se končajo nocoj eno minuto po polnoči (po nem-

Proglas novega deželnega glavarja v Grazu

V soglasju z ustanovitvijo nove avstrijske vlade na Dunaju je bil tudi v Grazu, ki ga je Rdeča armada osvobodila izpod hitlerjevske tiranije, postavljen novi deželni glavar za avstrijsko Štajersko. Izdal je proglas na avstrijsko prebivalstvo, v katerem ga poziva, da sodeluje z vlado in oblastmi nove avstrijske republike ter pomaga z vsemi silami, da se ohrani red in mir. Kaznovanje vojnih zločincev bodo prevzele posebne oblasti. Strogo se bo preganjal vsak poizkus najmanjše sabotaže. Plenjenje je strogo prepovedano. Hitlerjevski pozdrav je odpravljen. Oddati in odstraniti je treba vse hitlerjevske in strankine uniforme, napise in odlikovanja. Za glavnega vojaškega poveljnika na tem predelu je bil določen Alojz Rosenwirth.

Na dan 9. maja 1945 ne delajo državne in privatne ustanove in podjetja, da se morejo delavci, uslužbenci in namesčenci pridružiti splošnemu ljudskemu slavlju.

Praga - osvobodjena

Ruske čete so pod poveljstvom maršala Konjeva danes vkorakale v Prago. Med prebivalstvom je velikansko navdušenje. Sovjetski polkovnik Zajcev je izjavil: Naše čete so vkorakale, da osvobodijo oni narod, ki nam je tako blizu pri srcu.

Quisling, zloglasni Hitlerjev hlapec na Norveškem, se je danes predal norveški policiji.

škem času). Da bi se izognili preli-vanju k.vi, smo objavili pogoje o premirju že prej. Ponekod se Nemci še ustavljajo ruskim četam, toda če bodo nadaljevali s sovražnostmi tudi po polnoči, bodo izgubili zaščito mednarodnega prava. Danes je dan zmage. Naša hvaležna srca pa bodo jutri izkazala hvaležnost ruski vojski, ki ima velik delež na zmagi pravične stvari nad skupnim sovražnikom. Vojna proti Nemčiji je končana. Začela se je 1939 proti Poljski. Eno leto smo jo vodili sami, dokler nam niso prišle na pomoč Rusija in Združene države Amerike. Iskreno smo hvaležni zaveznikom. Japonska se vedno ni premagana. Na vzhodu nas čakajo še velike naloge. Zastaviti moramo vse sile, da v Evropi in onstran Océana izvršimo svojo dolžnost.

Iz Washingtona poročajo, da je Nemčija namenoma zavračevala premirje, da bi lahko poslala del svojih podmornic na Japonsko. Gre za 50 podmornic, ki so bile zasidrane v norveških lukah in ki imajo zelo velik akcijski radij.

Čete 7. ameriške armade so ujele rajhsmaršala Göringa z ženo in otroki ter feldmaršala Kesselringa. Göring se je izgovarjal, da ga je Hitler dal od SS-oddelkov aretirati in da so ga njegovi zrakoplovci rešili pred Hitlerjem.

Trupli Göbbelsa in njegove žene so našli v Berlinu v nekem zaklonišču. Ugotovili so, da je bila vzrok smrti zastrupitev. Hitlerjevega trupla niso našli.

Prva slovenska ljudska vlada

Ko se je v aprilskih dneh 1941. leta razgalila protiljudska politika režimov bivša Jugoslavije, ki je dovela do državne katastrofe, do sramotnega vojaškega poraza, so se znašli narodi Jugoslavije v svoji največji nesreči golih rok in zapuščeni od svojega vojaškega in političnega vodstva. Izdali so jih vojaški voditelji tiste vojske, ki je ves čas obstanka stare Jugoslavije prejemala velikanške kredite, izdalo jih je njihovo dotdanje politično vodstvo, ki je zapustilo državo še pred vojaškim porazom, se preselilo v inozemstvo skupaj z vladno in kraljem. Bivši strankarski voditelji pa, ki so ostali v domovini, so se takoj kapitulantsko odrekli vsakemu političnemu delu, zatrjujoč fašističnim oblastem svojo lojalnost, ali pa so celo poiskali zveze z okupatorskimi oblastmi in se jim slepo udinjali, nadaljujoč tako s svojim protiljudskim delom.

Kje je izvor take nagle propasti Jugoslavije? Izvor je že v letu 1918., ko so narodi Jugoslavije z navdušenjem pozdravili osvoboditev, a ta osvoboditev ni bila popolna, bila je samo polovičarska. Stari politiki so vzeli oblast v roke in jo izvajali tako, kot so jim narekovali to ozki strankarsko politični in osebni vidiki, interesi naroda in predvsem delavnega ljudstva so jim bili postranska stvar.

Tudi slovenski narod je 1918 stopil v Jugoslavijo s trdno vero v svojo popolno osvoboditev in združitev. Stara Jugoslavija pa, ki je bila proti volji njenih narodov centralistično urejena, njegovih življenjskih zahtev ni hotela zastopati z ono voljo in silo, kot je bilo to potrebno, in to ne predvsem po krivdi slovenskih političnih voditeljev, ki so v Sloveniji zatrjevali svoj slovenski program, v Beogradu pa čakali le, kdaj jih bo kak režim za malenkostno strankarsko ali osebno nagrado sprejel v vladno. Tako je bilo nujno, da so prišle katastrofe, kot je bila trianonska pogodba, ki nam je postavila za naš narod krivične meje napram Madžarski, koroški plebiscit, ki je prav po krivdi naših "voditeljev" izročil velik del severnega slovenskega ozemlja z vso Koroško Avstriji, ki je nadaljevala svojo imperialistično politiko napram slovenskemu ljudstvu, kar je bilo stopnjevano še s pojavom hitlerizma in njegovo končno zasedbo Avstrije; priti je nujno morala rapalska pogodba, ki je dokončno zapečatila usodo slovenskega Primorja s Trstom in Gorico, Istre, Reke, Zadra in jadranskih otokov.

Kljub vsem težkim in usodnim napakam stare Jugoslavije in njenega vodstva ob porazu 1941 ni bila zlomljena odprta sila slovenskega naroda. Ko ga je pozvala Osvobodilna fronta k uporabi na neizprosno oboroženo borbo s premočnimi silami okupatorskih vojsk, je bil odziv vsesplošen. Osvobodilna fronta, ki se je ustanovila že deset dni po vojaškem zlomu Jugoslavije, 27. 4. 1941., na pobudo Komunistične partije Slovenije, si je postavila za temelj svojega dela prav oboroženo borbo z okupatorji, trdno uverjena, da se bo združil okrog nje ves slovenski narod, vse njegove pozitivne sile in da bo tako pretvorila narod hlapcev v narod borcev in junakov, v narod tvorcev lastne državnosti. To dejstvo vsesplošnega odpora je dalo izvršnemu odboru Osvobodilne Fronte pravico, da prevzame oblast v svoje roke in da se na zasedanju plenuma Osvobodilne fronte v oktobru 1941 proglasi za vrhovno

politično vodstvo slovenskega naroda v njegovi domovinski vojni. Pa ne samo borba proti okupatorju za njegov izgon iz slovenskega ozemlja, temveč tudi pravilno postavljanje rešitve narodnega vprašanja v Jugoslaviji, ki ga je dosledno zastopala Osvobodilna fronta, to je, da ima vsak narod pravico do samoodločbe, vključno s pravico do odcepitve, je slovenskemu narodu zagotavljalo, da mu nova Jugoslavija ne bo mačeha. Osvobodilna fronta, ki ni priznavala razkosanja Jugoslavije, je tako verno tolmačila čustva in voljo slovenskega naroda, da hoče živeti z ostalimi narodi Jugoslavije v skupni državi, zgrajeni na načelih svobode in enakopravnosti za vse narode.

V teku okupacije je preživel slovenski narod v najvišji meri vso svojo tisočletno golgotu, bil je masovno uničevan, a ne uničen, dosegel je nasprotno še mnogo več, kot samo to, da je ostal trdno na svoji zemlji, dosegel je, da je iz te borbe izšel prekaljen in zrel, borbeno in politično enoten; da je v tej borbi dobil svoje pravo politično in državno vodstvo, ki je zraslo iz narodno osvobodilnega pokreta. To vodstvo svojega naroda ni zapustilo nikdar v njegovi nesreči. S ponosom lahko danes ugotovimo, da slovenska narodna vojska in naše politično vodstvo nista v teku štiriletno narodno osvobodilne borbe, kljub najtežjim pogojem, pod katerimi se je ta borba razvijala, nikdar zapustila slovenskega ozemlja. Rezultat tesne povezanosti z narodom in pravilno zastopanje narodnih interesov je sklep kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda, demokratično izvoljenega predstavnika slovenskega ljudstva, ki je soglasno odobril delo izvršnega odbora Osvobodilne fronte, ki je tako dobil tudi formalno polno pravico zastopati in predstavljati slovenski narod.

Na drugem zasedanju AVNOJ-a v Jajcu 29. nov. 1943 je bilo na podlagi prejšnjih sklepov narodnih predstavništev vseh narodov Jugoslavije sklenjeno, da bo nova Jugoslavija demokratično in federativno urejena. Postavljena je bila skupna jugoslovanska vlada, tedaj nazvana Nacionalnih komitet osvoboditve Jugoslavije (NKOJ), ki se je v začetku marca 1945 združila s predstavniki londonske jugoslovanske vlade v enotno narodno vladno. Posamezni jugoslovanski narodi pa so si na podlagi zgodovinskega sklepa o federativni ureditvi naše nove države postavili svoje federalne vlade, Slovenski narodno osvobodilni svet zbora odposlancev slovenskega naroda, izvoljeni slovenski parlament, je že na svojem prvem zasedanju 19. II. 1944 v Črnomlju sklenil, da se postavi slovenska narodna vlada, ko bo to potrebno. Z osvoboditvijo skoro vse slovenske zemlje je ta trenutek nastopil in tako smo dobili 7. maja 1945 svojo prvo slovensko narodno vladno, ki je predstavnik borbenega in politično enotnega slovenskega naroda.

Kaj zagotavlja novo politično vodstvo združeni Sloveniji? Zagotavlja ji združitev vsega slovenskega ozemlja. Že 16. 9. 1943 je izdal Izvršni odbor OF odlok o priključitvi Slovenskega Primorja, Slov. Benečije, Koroške, Rabskega kota in vseh ostalih predelov, ki so bili v dobi imperikalizma odtrgani od slovenske skupnosti. AVNOJ je na drugem zasedanju ta sklep potrdil in tako slovesno izrekel, da stoji za to pravično zahtevo vsa Jugoslavija, da stoji za to zahtevo njena nepremagljiva vojska, kar

DRAGO DESTOVNIK - KAJUH

PO TISOČ LETIH

Let tisoč in ne samo tisoč,
dva tisoč, še delj in še delj
smo hlepele, hlastali po tebi,
ti, leto poslednjih računov
in prvih sadov.

Ti, ki so v srcih te sužnji nosili,
ti, ki tlačani so zate se bili,
in ki o tebi smo vsako jesen govorili,
vsako jesen, ko je svet bil prav tak
ko grobišče,
takrat smo si mislili:
kmalu nas sreča in pomlad obišče!

To leto bo naše in naša bo letos pomlad,
prišla bo tako, kot prišla je enkrat,
a vendar drugače.
O - s cvetjem, a s puško na rami,
letos bo v boju prišla,
in s kosami,
s katerimi bomo plevel pokosili,
z rokami prišla bo, ki z njimi
iz kamenja bomo gradili,
iz kamenja tega sveta,
ki letos ga bomo zrušili.

Zato bo to leto le naše,
in naša bo letos pomlad!

je maršal Tito odločno ponovno potrdil. Njegove zgodovinske besede "Tujega nočemo, a svojega ne damo", so vodile našo slavno jugoslovansko armado, da je izpolnjujoč zahtevo slovenskega naroda po popolni združitvi, osvobodila Trst, Gorico, Slovensko Primorje in Benečijo ter Koroško in da zasee tuji ostale slovenske meje v skladu s pravico zmagovitega slovenskega naroda. Zagotavlja popolno suverenost slovenskemu narodu, kateremu nihče ne bo nikdar kratil njegove pravice do samoodločbe. Borbeno enotnost pa, ki jo je dosegel slovenski narod v teku svoje borbe, ga je združila z ostalimi narodi Jugoslavije v enotno nepremagljivo državo, ki bo federativno urejena, sloneča na ljudski demokraciji, temelj in jamstvo za polni razvoj vseh njenih narodov in najboljša garancija, da se pridobitve narodno osvobodilne borbe ne bodo kratile nobenemu narodu Jugoslavije, pa tudi nobenemu poedincu, kateremu so zagotovljene vse državljanske pravice in svoboščine, kot jih slovenski človek še nikdar ni užival. Ljudska demokracija ni prazna fraza, ni samo obet. Ta demokracija bo dala polet vsemu slovenskemu narodu in vsakemu njegovemu poedincu. Očuvanje demokratičnih pravic naših narodov in iz teh pravic izvirajočih državljanjskih pravic vsakega poedince je osnovna naloga vseh naših oblasti. Naša nova narodna vlada, ki je znala te pravice narodu priboriti v težki narodni borbi, bo vložila vse svoje sile, da to dragoceno pridobitev naše borbe zaščiti proti vsem in vsakomur. Zagotavlja naši ženi polno enakopravnost, ki si jo je žena priborila v trdi šoli domovinske vojne, ko je rama ob rami z našimi borci in političnimi delavci ustvarjala pogoje za osvoboditev svojega naroda in postavitev njegove narodne vlade. Zagotavlja brezskrbno bodočnost naši mladini, ki se je borila za doseg svobode z neomajno vero v dokončno zmago pravice. Ta mladina bo v združeni Sloveniji vključena v narodno skupnost z delom ustvarjala novo življenje, ki bo vredno družbe in človeka. Naši mladini je tako dana možnost, da razvije vse svoje zdrave stvariteljske sile v dobro nje same in celokupnega slovenskega naroda.

Slovenska zemlja je bogata, a njeno glavno bogastvo je bilo v preteklosti v lasti tujcev, ki so nas gospodarsko izkoriščali. V teku narodno osvobodilne borbe je naše vodstvo izdalo več odlokov, ki postavljajo kot osnovo vsega gospodarskega de-

la načelo, da pripada zemlja tistemu, ki na njej živi in dela. Na podlagi tega je bila zaplenjena imovina vsem tistim veleposestnikom in podjetnikom, ki so bili v vrstah naših nasprotnikov in so skupno z fašističnimi oblastmi skušali uničiti slovenski narod. Za večno bo slovenska zemlja očiščena vseh tistih tujcev, ki se niso hoteli zavedati tega, da žive na slovenski zemlji, slovenskemu človeku pa bo dana možnost gospodarskega razvoja.

Nova vlada nam je garancija za čimprejšnjo obnovo naše domovine. V teku najstrašnejšega pritiska nad slovenskim narodom je bila zgrajena naša narodna oblast. Vodstvo, ki je v tako težkih prilikah znalo vzdržati in neprenehoma graditi temelje za našo osvoboditev, bo, podprto od vseh zdravih sil naroda, tudi v obnovi pokazalo, da je edino poklicano voditi slovenski narod. Naša dolžnost je, da svoji narodni vladi pri njenem težkem delu pomagamo z vsemi silami. Ne smemo ostati prekrizanih rok, vsak mora na svojem mestu storiti vse, da bo svoboda čim prej obrodila bogate plodove. Svoboda nas ne sme uspavati. Ostati moramo budni in pazno slediti vsem tistim ostankom fašizma, ki jim je začasno uspelo izogniti se pravični kazni in ki bodo povampirjeni vedno znova in znova skušali uničiti pridobitve narodno osvobodilne borbe. Te poskuse fašističnih ostankov moramo zatreti že v kali. Le s popolnim uničenjem vseh fašističnih ostankov in z vključitvijo vseh narodnih sil v delo za obnovo, bo naša bodočnost lahko srečna.

Slovenski narod, prekaljen v dolgi in težki narodno osvobodilni borbi, borbeno in politično združen in enoten v svoji osvobodilni fronti, voden po svoji prvi ljudski vladi pod predsedstvom tov. Borisa Kidriča, stopa v novo dobo svoje zgodovine, v dobo svobodnega razvoja skupno z ostalimi narodi Jugoslavije, s katerimi se čuti usodno povezanega na življenje in smrt, kot je bil z njimi povezan v težki štiriletni narodno osvobodilni borbi.

Le vstani, uborni narod moj,
do danes v prah teptan,
pepelni dan ni dan več tvoj,
tvoj je — vstajenja dan!

SIMON GREGORČIČ

Ljudsko zborovanje v Soboti ob prazniku zmage

Sobota je 9. maja proslavila velik zgodovinski praznik. Na tisoče in tisoče ljudi se je zbralo v prekmurški metropoli, da proslavi veliki dan zmage nad fašizmom. Brezštevilne zastave so se vile po ulicah in med trobojnicami so plapolale tudi številne sovjetske zastave. Soboške ulice so polne cvetja odmevale od pozdravnih klicev in petja mladincev. Skupine zborovalcev so se vrstile za napisnimi tablicami druga za drugo. Ljudje so peli in vzklikali: „Mi Smo Titovi in Tito je naš“... „Hej Slovani, kje je naša kri“... se je razlegalo iz mladih navdušenih src. Ljudje so se še in še zbirali. Prihajali so mladinci iz Puconec, Predanovec in drugih okoliških vasi. Vsi z zastavami v prazničnem razpoloženju.

Zborovanje je odprla tov. Mara Kocmurjeva, ki je pozdravila Rdečo vojsko, jugoslovansko in bolgarsko vojsko in vse številne zborovalce.

V imenu Rdeče armade je navdušeno pozdravljen spregovoril komandant mesta tov. major Barsukov, ki se je v svojem govoru spomnil padlih junakov — rdečearmejcev in Jugoslovancev. Nadaljeval je: „Fašizem je za večno strt. Rdeča armada je na svojem zmagoslavju pohodu od Stalingrada do Berlina osvobodila veliki del Evrope in danes skupno s herojsko Jugoslovansko armado in vsem svobodoljubnim človeštvom praznuje največji dan zgodovine: zmago svobodoljubnega človeštva“. Govor je zaključil z vzkliki Rdeči armadi, maršalu Stalinu, Jugosloviji in njenemu voditelju maršalu Titu.

Množica je s solzami v očeh obsipala govornika s cvetjem in burno manifestirala za slavno Rdečo armado. Na to je v imenu vojakov-Prekmurcev govoril tov. Koloman Prelec. Iskreno se je zahvalil za osvoboditno borbo tovarišem rdečearmejem in hrabrim slovenskim partizanom. Toplo pozdravljena je v imenu komunistične mladine, ki je za svobodo največ žrtvovala, govorila tov. Rezka; v imenu pregnanih Slovencev pa tov. Jurček Novak. Očrtal je trpljenje in žrtve slovenskega naroda, ki so ga fašisti hoteli uničiti, ki pa je vsal in danes praznuje veliki dan zmage.

V imenu bolgarske vojske je spregovoril tov. Ivo Zorin, ki je med drugim dejal: Bolgarski vojaki, ki so prišli v vaše mesto, se z radostjo pridružujejo temu vašemu slavlju. Naša radost, ki jo danes na dan zmage doživljamo skupno z vami, je sad dolgoletne borbe slovenskih narodov proti nemškim imperialistom. Končal je s vzklikom: „Naj večno žive slovenski narodi in večen mir med narodi!“

Po zahvalnem govoru tovariša Franca Kereca v ruščini je zborovanje zaključil s pozdravnim govorom prvi Slovenski ljudski vladi okrajni sekretar tov. Janko Liška. Potem so bile prečitane pozdravne brzojavke predsedniku Slovenske vlade tov. Borisu Kidriču, Izvršnemu odboru Osvobodilne fronte, Jugoslovanski armadi, maršalu Titu, maršalu Stalinu in Rdeči armadi.

Tovarišu Borisu Kidriču,
predsedniku prve slovenske
ljudske vlade

Prebivalstvo Prekmurja, zbrano na proslavi dneva zmage v Murški Soboti, z veliko radostjo pozdravlja prvo slovensko vlado pod vašim predstvom. Zavedajoč se velikega zgodovinskega pomena imenovanja prve slovenske ljudske vlade, obljublamo v tem svečanem trenutku, da bomo pod vodstvom te naše vlade stavili na raz-

polago vse svoje sile za zgraditev srečnejše in lepše bodočnosti slovenskega naroda v demokratični federativni Jugoslaviji.

Naj živi prva slovenska ljudska vlada!

Naj živi njen predsednik, tov. Boris Kidrič!

Izvršnemu odboru Osvobodilne
fronte

Slovensko ljudstvo iz Prekmurja, zbrano v Murški Soboti na dan zmage, navdušeno pozdravlja IOOF kot začetnika in organizatorja slovenskega narodno osvobodilnega gibanja in ustvarjalca slovenske narodne državnosti. Kot stvarnemu predstavniku volje vseh zedinjenih Slovencev Vam izražamo našo veliko hvaležnost za vztrajno in dosledno uresničevanje naših narodnostnih teženj. Istočasno zagotavljamo, da bomo vse svoje sile vedno in povsod posvetili obnovi trpeče slovenske domovine. Ne plašimo se nobenih žrtev za ohranjanje velikih pridobitev narodno osvobodilne borbe.

Naj živi Osvobodilna fronta slovenskega naroda!

Naj živi Izvršni odbor Osvobodilne fronte!

Naj živi Združena Slovenija v bratski skupnosti južnoslovanskih narodov!

Naj živi demokratična federativna Jugoslavija!

Jugoslovanski armadi

Tebi, naša ljubljena armada, pošilja ljudstvo Prekmurja, zbrano v Murški Soboti na proslavi dneva zmage, svoje najiskrenejše pozdrave. Klanjajoč se žrtvam, ki so padle za svobodo Slovencev in bratskih jugoslovanskih narodov, izražamo svoje občudovanje Tvojih junaških del in velikih zmag. Slovenski narod bo večno znal ceniti vse žrtve, ki so bile potrebne za dosego, doslej v naši zgodovini največjih vojaških in političnih uspehov. Slava padlim žrtvam!

Naj živi zmagovita in s slavo ovenčana Jugoslovanska armada pod vrhovnim poveljstvom narodnega heroja, maršala Tita!

Predsedniku ministrskega sveta
demokratične federativne Jugosla-
vije, vrhovnemu komandantu
Jugoslovanske armade, maršalu
Jugoslavije, tov. Josipu Brozu-Titu

Slovensko ljudstvo iz Prekmurja, zbrano v M. Soboti na proslavi dneva zmage, Vas, dragi maršal, kot prvoborca in zmagovalca v borbi za osvoboditev vseh Slovencev in ostalih bratskih jugoslovanskih narodov plameneče pozdravlja. Sprejmite našo najiskrenejšo zahvalo za požrtvovalno in nesebično vodstvo naše narodne armade, osvoboditeljice Jugoslavije, ki je zagotovila združitev vseh Slovencev v skupno domovino. Kot prvemu graditelju demokratične federativne Jugoslavije, Vam obljublamo svoje vneto sodelovanje v obnovi države in čujanju velikih pridobitev narodno osvobodilne borbe.

Naj živi demokratična federativna Jugoslavija pod Vašim vodstvom!

Predsedniku Sveta ljudskih komi-
sarjev SSSR, vrhovnemu koman-
dantu Rdeče armade, maršalu
Sovjetske zveze, maršalu J. V. Stalinu

Vam, veliki zmagovalec, pod čigar genialnim vodstvom je slavna Rdeča armada razbila vse trdnjave fašizma, pošiljajo prekmurški Slovenci, zbrani na proslavi dneva zmage v M. Soboti svoje plameneče pozdrave. Občudojoč Vaš veliki vojaški in politični genij, Vam izražamo svoje občudo-

Obletnica Ivana Cankarja

Te dni praznujemo rojstni dan Ivana Cankarja, največjega slovenskega pisatelja, ki se je rodil dne 10. maja 1876. leta na Vrhniki. Ivan Cankar je bil umetnik, a o sebi je zapisal: „Ne v areni literature, v areni življenja sem stal.“ Ivan Cankar je bil sin revnih staršev in je živel leta in leta v pomanjkanju. Po svojem prepričanju je bil esteti, ljubil je lepoto, bil pa je nasprotnik tiste lepote, ki bi bila namenjena samo redkim izbrancem. Takšno izbrano kulturo je primerjal v prelepi knjigi z „belo krizantemo“, lepo gosposko, toda drago cvetico, ki jo nosi berač v gumbnici. Sam je našel odgovor: „Rdeč nagelj na kamižolo!“ Ta rdeči nagelj mu je bila umetnost iz ljudstva in za ljudstvo, takšna, kakršna je tudi naš ideal. Ivan Cankar je spoznal bolje, kakor vsi tedanji slovenski politiki, da je narodni problem slovenskega naroda socialni problem, problem proletarca, ki si išče prostora na soncu.

Pretresljivo je opisal bedo izobčencev iz družbe, proletariata in se vneto zanj

boril, tako v literaturi kakor v politiki. Cankar se je čutil zastopnika delavnih slojev. Njegova borbenost, njegovo globoko razumevanje problemov, ga je povelo na poti, ki so jih za njim še odločnejše ubrali drugi. Bil je zastopnik delovnega ljudstva Slovenije, zato je edino pravično, da so se delavska društva in organizacije imenovala po njem in da je nosila ena prvih slovenskih partizanskih brigad ime Ivana Cankarja. Slovenska beseda, ki jo je Cankar v povestih izbrusil tako kakor nihče drugi, nas ni zapustila, tudi v časih najhujše preizkušnje. Zdaj pa, v svobodi, nam je njegova podoba svetel primer vestnega in izobraženega delavca, človeka, ki je vse svoje sile postavil v tem, da kar najbolje izpolni svojo idealno nalogo. Z vso svojo nadarjenostjo, z vso svojo silo se je boril za resnico v sebi in v drugih. V tem boju se je izčrpal. Umrl je razmeroma mlad. Njegovo delo pa živi, tak, kakor je bil, nam je zapustil svetlo podobo umetnika, borca in človeka.

ODLOK

o pobljanju pegavice

Ker se pegavica (pegavi tifus) v Prekmurju vedno bolj razširja in da preprečimo nadaljnje širjenje te nevarne nalezljive bolezni na civilno prebivalstvo in na našo vojsko,

odrejamo:

1. Vasi Hotiza, Trnje, Črnelavci, Gančani, Velika Polana, Selo, Šalovci in Gaberje se stavijo pod strogi kontumac. Civilnemu prebivalstvu in vojski je dostop v omenjene vasi prepovedan. V vseh teh krajih so vsi shodi, zborovanja in sejmji prepovedani za ves čas trajanja kontumaca.

2. Kontumac se začne 11. maja 1945. Trajanje kontumaca bo določil okrožni sanitetni referent.

3. Kontumac se ukinja samo z dovoljenjem okrožnega sanitetnega referenta.

4. Za strogo izvajanje kontumaca je v vsakem kraju odgovoren NOO.

5. Ako bi si kdo med civilnim prebivalstvom kljub opozorilu zdravstvenih organov ne hotel odpraviti uši, bo kaznovan z denarno globo 500 pengov. Če denarna kazen ne bo imela uspeha, bo poslan na enomesečno prisilno delo.

Okrožni narodno osvobodilni odbor.

vanje in Vam zagotavljamo, da bomo znali ceniti žrtve in velike napore, ki so jih doprinesli sovjetski narodi v borbi za svobodo človeštva. Te žrtve so nas za vse veke povezale v bratsko sodelovanje z vašimi narodi.

Naj živi velika bratska Sovjetska zveza pod Vašim genialnim vodstvom!

Rdeči armadi

S proslave dneva zmage v Murški Soboti pošiljamo Slovenci iz Prekmurja vsem oficirjem in borcem slavne in zmagovite Rdeče armade svoje navdušene pozdrave. Srečni smo, da je Rdeča armada osvobodila Murško Sobotu kot prvo večje mesto Slovenije izpod fašističnega jarma. Kri slavnih borcev Rdeče armade, prelita za osvoboditev Prekmurja, je seme naše večne hvaležnosti in bratskega sodelovanja s sovjetskimi narodi.

Slava padlim rdečearmejem!

Naj živi nepremagljiva, herojska Rdeča armada!

Naj živi njen vrhovni komandant, maršal Stalin!

Ob koncu je zbrana množica navdušeno zapela himno Hej Slovani, nakar se je formiral veličasten sprevod skozi mesto.

Pišejo nam...

Dolnja Bistrica. S. t.m. je priletela zadnja nemška granata čez Muro in je raztrgala malega Štefana Kovača. Tako je tik pred svobodo postal Števek zadnja žrtev fašističnih banditov na Dolnji Bistrici. Smrt nemškim fašistom!

Odranci. Na dan zmage smo tudi v naši vasi slavili Rdečo armado. Vas je bila vsa v cvetju in zastavah Lepa proslava je pokazala, kako nam je pri srcu Rdeča armada.

Žižki. V Soboti je prišlo sedem deklet, da bi dale kri za ranjence Rdeče armade, pa se je ambulantna prešetila in so se dekleta morala vrniti domov, ne da bi dale kri. Prinesle so v mesto 25 paketov peciva in 100 jajc za ranjene partizane.

Beltinci. Za časa prve svetovne vojne so bili Beltinci z okolico zibelka narodnega prebujenja v Prekmurju, čeprav je bila v okraju organizirana skupina madžarov, ki so vohunili in ovajali zavedne Slovence. To zločinsko početje so opravičali še ves čas stare gnile Jugoslavije, posebno pa se je razpaslo v zadnjih štirih letih okupacije. Naši ljudje so romali v internacijo, ječe so se polnile in v njih so pele gumijevke in bikovke. Vse to pa ni moglo izriniti iz nas zavesti, da smo Slovenci, Jugoslovani in Slovani. To dokazujemo ob vsaki priložnosti. Rdeči armadi je izročil naš okoliš 22 glav živine, 2 svinji, 1817 kg krompirja, 1818 jajc in 82 kokoši. Za prvi maj so spekle naše gospodinje za ranjene vojake 45 kg peciva. Naši šolarji pa so si nadeli nalogo, da bodo nabrali čim več živeža za tovariše in tovarišice onstran Mure, za tiste kraje, ki so največ trpeli pod okupatorjem. V enem popoldnevu so nabrali približno 800 kg krompirja in 150 kg fižola. Nabirna akcija se nadaljuje. Skupina vaščanov se je že prijavila za dajanje krvi.

Moščanci. ZSM v Moščancih je pokrenila akcijo za ranjene rdečearmeje. V enem dnevu so nabrle mladenke 80 kg moke, 350 jajc, 10 kg prekajenega mesa, 6 kg masti, 2 kg orehov, 1 kg maka in 5 kg krhljev. Napekle so 97 zavitek raznega peciva. Nato so z dvema okrašenima vozovoma obiskale pod vodstvom tovarišice Klanjščkov ranjene borce Rdeče armade in jim razdelile darove. Rdečearmeji so z veseljem in prepevanjem sprejeli darila z željo, naj jih še obiščejo z godbo. Mladenke so jim obljubile, da se v kratkem vrnejo med nje.

Oskrbniki državnih in lastniki privatnih licenciranih žrebcov se vabijo v nedeljo 13. maja ob 10. uri k veterinarskemu referentu v Murški Soboti, Delavski dom, soba 13. Dokumente o žrebcih prinesite s seboj, da dobite nova dovoljenja.